

Mentor Programma

vanaf 2013 steun en consult voor:

- leerlingen
- ouders
- leraren

Onze activiteiten m.b.t. het Mentor Programma:

- richten zich op het vergroten en het benutten van onderwijskansen
- dragen bij aan de optimale ontwikkeling van de leerling
- helpen het welbevinden van het kind op school te waarborgen
- stimuleren het wederzijds begrip tussen school en thuis

Program Mentor

od 2013 roku wsparcie i konsultacje dla:

- uczniów
- rodziców
- nauczycieli

Nasze działania w ramach Programu Mentor:

- skupiają się na zwiększaniu i wykorzystywaniu szans w edukacji
- przyczyniają się do optymalnego rozwoju ucznia
- pomagają zapewnić dziecku poczucie bezpieczeństwa w szkole
- stymulują wzajemne porozumienie pomiędzy domem a szkołą

Mentoren - consultants onderwijs

Onze Mentoren zijn tweetalig en vooral actief op lokaal niveau. Ze zijn geschoold in het bieden van deskundige hulp en bemiddeling, waarbij ethiek en rechten van het kind op de eerste plaats komen.

Mentorzy - konsultanci ds. edukacji

Nasi Mentorzy są dwujęzyczni oraz głównie aktywni na poziomie lokalnym. Są oni przeszkoleni w oferowaniu kompetentnej pomocy i mediacji oraz mają na uwadze etykę oraz prawa dziecka.

Contact met de consultant

De lijst van door ons erkende Mentoren wordt regelmatig geactualiseerd. Voor contact met onze lokale Mentor kunt u mailen naar: mentor@kreda.nl

Kontakt z konsultantem

Lista uznanych przez nas Mentorów jest na bieżąco aktualizowana. Aby uzyskać kontakt z lokalnym Mentorem przez mail: mentor@kreda.nl

De consultant kan leerlingen en ouders:

- uitleggen hoe het Nederlands onderwijs georganiseerd is;
- helpen op belangrijke momenten van de schoolcarrière (inschrijven, doubleren of bevorderen, schooladvies en schoolkeuze, moeilijke situaties op school, diplomaerkenning, etc.);
- adviseren over tweetaligheid;
- informeren over specialistische hulp;
- ondersteunen in de communicatie met de school.

Konsultant dla uczniów i rodziców może:

- wyjaśnić jak zorganizowane jest holenderskie szkolnictwo;
- pomóc w ważnych momentach szkolnej kariery (zapisy, powtarzanie oraz promocja do następnej klasy, ocena potencjału ucznia oraz wybór szkoły, trudne sytuacje, uznanie dyplomu, itp.);
- doradzić o dwujęzyczności;
- udzielić informacji dot. specjalistycznej pomocy;
- wesprzeć w komunikacji ze szkołą.

Een consultant kan scholen, gemeentes en andere organisaties:

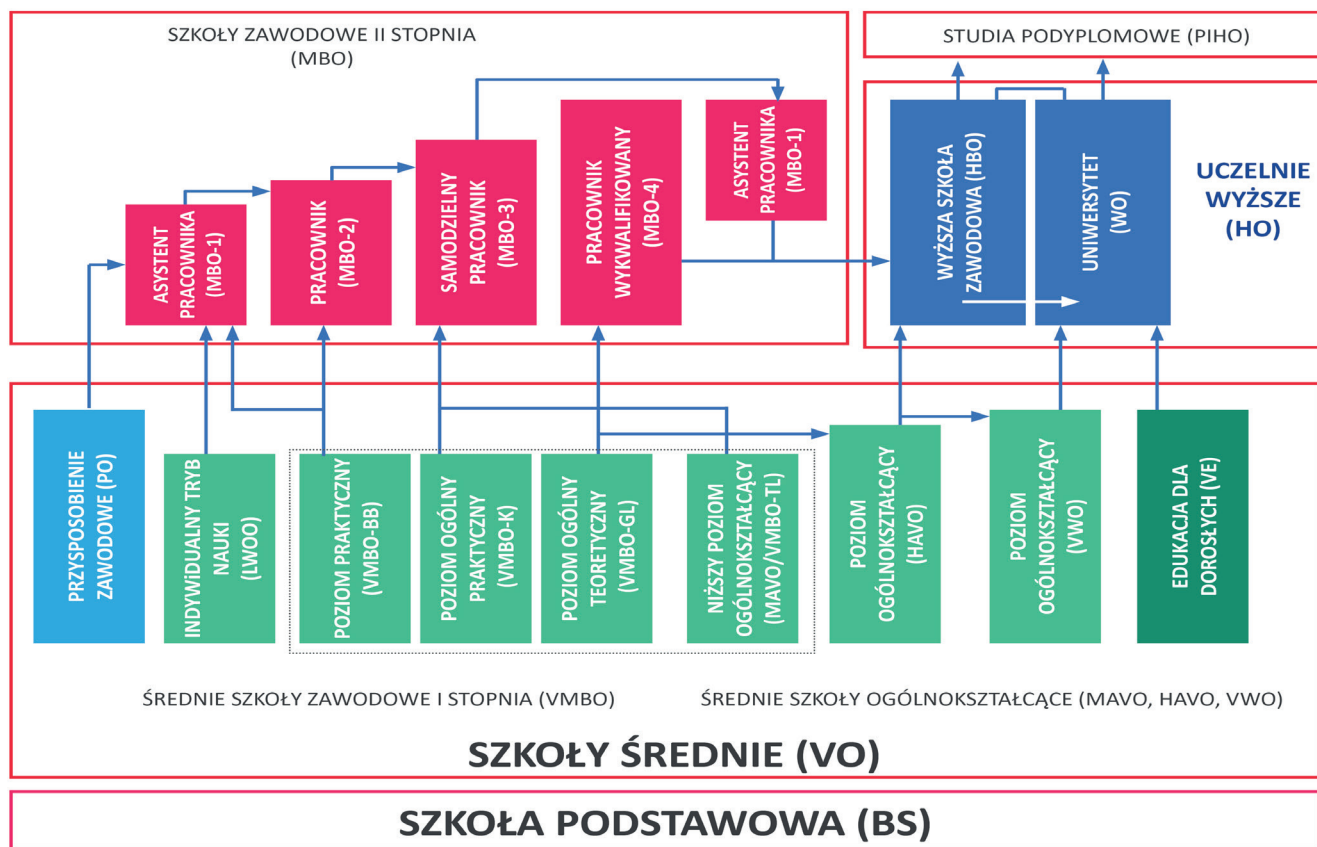
- uitleggen hoe het Poolse onderwijs is georganiseerd en welke rol de Poolse achtergrond kan spelen bij de houding en verwachtingen t.o.v. de school;
- bemiddelen in moeilijke situaties;
- adviseren over het omgaan met de tweetaligheid;
- ondersteunen in de communicatie met de ouders;
- voorlichting geven aan de ouders over het onderwijs in Nederland en aan alle belanghebbenden over het onderwijssysteem in Polen;
- deelnemen aan activiteiten die tot doel hebben Poolse leerlingen in Nederland te ondersteunen.

Konsultant dla szkół, gmin oraz innych organizacji może:

- wyjaśnić strukturę polskiego szkolnictwa oraz jaką rolę może odgrywać polskie pochodzenie w nastawieniu i oczekiwaniach w stosunku do szkoły;
- pośredniczyć w trudnych sytuacjach;
- doradzić jak postępować z dwujęzycznością;
- wesprzeć w komunikacji z rodzicami;
- przeprowadzić spotkanie informacyjne dla rodziców na temat systemu szkolnictwa w Holandii oraz dla zainteresowanych o szkołach w Polsce;
- wziąć udział w działaniach, które mają na celu wsparcie polskich uczniów w Holandii.

Informatie over het Mentor Programma en het onderwijs, voorlichtingsbijeenkomsten, scholingen en workshops op onze website www.kreda.nl

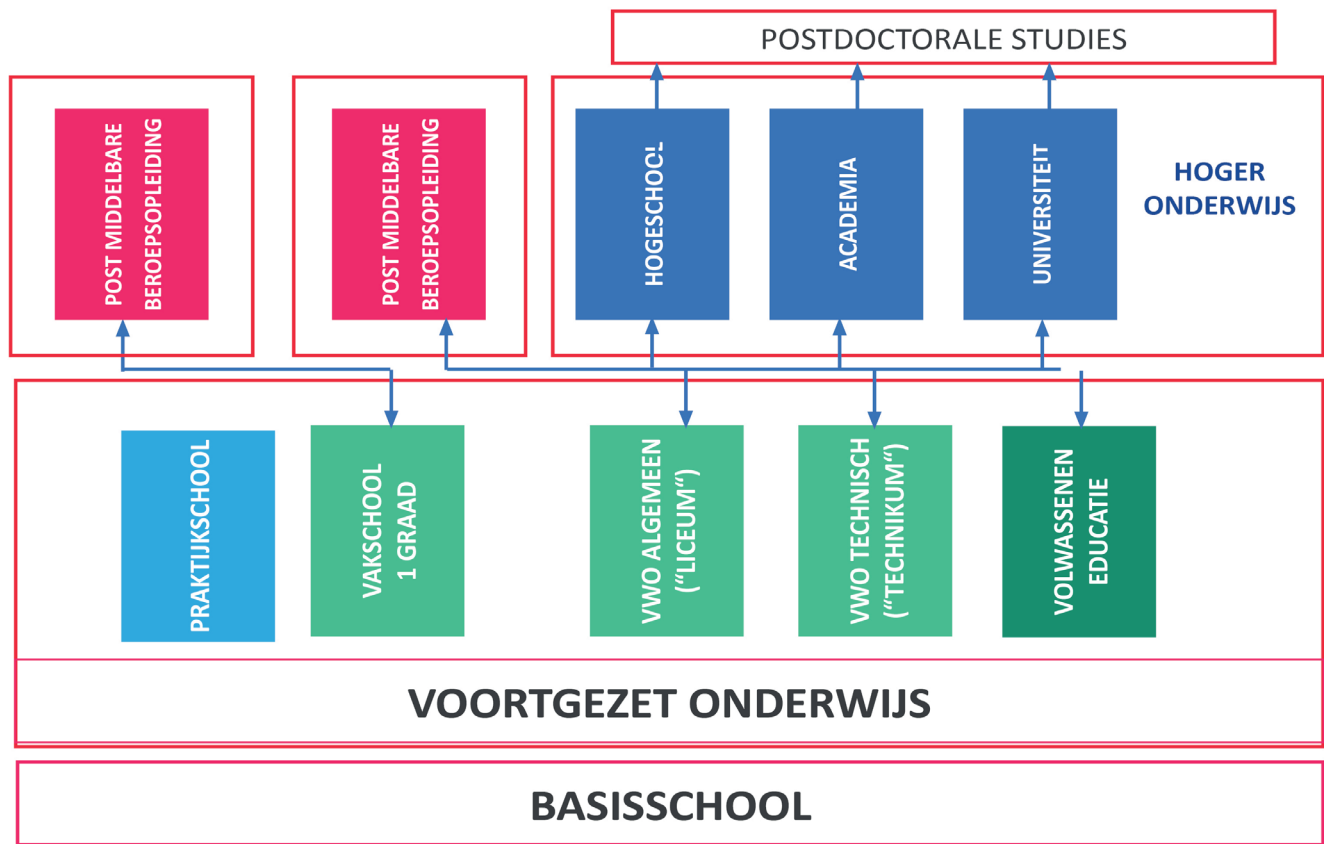
Informacja o programie Mentor oraz szkolnictwie, spotkaniach informacyjnych, szkoleniach oraz warsztatach na naszej stronie www.kreda.nl

Najważniejsze różnice między Holandią i Polską

- Etapy nauczania:**
 - NL:** 8 klas szkoły podstawowej; 3 poziomy wykształcenia średniego: 1) wyższy ogólnokształcący (vvo, 6 lat), 2) średni ogólnokształcący (havo, 5 lat), 3) niższy ogólnokształcący (mavo/vmbo-t) / średnia szkoła zawodowa I stopnia z podziałem na podpoziomy (vmbo, 4 lata) + średnia szkoła zawodowa II stopnia z podziałem na podpoziomy (mbo, 2 - 4 lata); 2 opcje wykształcenia wyższego: 1) wyższa szkoła zawodowa (hbo), 2) uniwersytet (wo).
 - PL:** od września 2017r.: 8 klas szkoły podstawowej; 3 typy szkół średnich: 1) liceum ogólnokształcące (4 lata), 2) technikum (5 lat), 3) szkoła zawodowa I stopnia (3 lata) + szkoła zawodowa II stopnia (2 lata); szkoła policealna przygotowująca do zawodu (1-2 lata); 3 typy uczelni wyższych: 1) wyższa szkoła, 2) akademia, 3) uniwersytet.
- Gimnazjum:**
 - NL:** to najwyższy i najbardziej elitarny poziom szkoły średniej z łaciną i greką (± 10% wszystkich uczniów).
 - PL:** do września 2017r.: 3-letnia szkoła dla wszystkich uczniów po 6 latach szkoły podstawowej; od września 2017r.: 8 lat szkoły podstawowej i stopniowa likwidacja gimnazjów.
- Obowiązek szkolny:**
 - NL:** obowiązek szkolny od 5 do 18 roku życia; obowiązek nauki do uzyskania tzw. „startkwalificatie” czyli kwalifikacji początkowej; dzieci uczęszczają zwyczajowo do szkoły od 4 roku życia; restrykcyjne reguły dotyczące absencji.
 - PL:** obowiązek szkolny od 7 lat do ukończenia 8 klasy szkoły podstawowej (15 lat); obowiązek nauki do 18 roku życia; od 6 roku życia obowiązkowa edukacja przedszkolna; absencja poza okresem wakacji szkolnych dozwolona do 2 tygodni.
- Oceny:**
 - NL:** rosnąco: metoda CITO: cyfry rzymskie V->I lub litery E->A (starszy system); metoda szkolna: oceny słowne słabo->dobre, itp., cyfry arabskie 1->10, ocena opisowa.
 - PL:** rosnąco: oceny słowne niedostateczny->bardzo dobry, itp., cyfry arabskie 1->6, ocena opisowa.
- Plan lekcji:**
 - NL:** szkoła podstawowa: stały plan z często stosowaną dłuższą przerwą na lunch, który można zjeść w domu.
 - PL:** już od szkoły podstawowej zmienny plan zajęć; dzieci mogą skorzystać w szkole z obiadu.
- Zadania domowe:**
 - NL:** w szkole podstawowej zadania nie są standardem; od najmłodszych lat dzieci uczą się samodzielnie planować naukę.
 - PL:** już od szkoły podstawowej prawie zawsze zadania domowe.
- Podręczniki:**
 - NL:** szkoły podstawowe i średnie zapewniają darmowe podręczniki; książki pozostają w szkole podstawowej; szkoły średnie wypożyczają książki uczniom do domu.
 - PL:** do września 2017r.: już od szkoły podstawowej rodzice zakupywali podręczniki, które dzieci nosiły ze sobą; od września 2017r.: uczniom szkół podstawowych zapewniane są podręczniki do głównych przedmiotów, które mogą pozostać w szkole; rodzice kupują książki do szkół średnich, które uczniowie zabierają do domu.
- Praca w klasie:**
 - NL:** już od szkoły podstawowej uczniowie uczą się współpracy; regularnie muszą zmieniać miejsca w klasie i pracować w grupach.
 - PL:** uczniowie sami wybierają z kim siedzą.
- Nauczyciele:**
 - NL:** szkoła podstawowa: 1 stały nauczyciel (ewentualnie więcej nauczycieli jeśli pracują na nie pełen etat).
 - PL:** pierwsze trzy klasy szkoły podstawowej: jeden stały nauczyciel; od klasy czwartej nauczyciele przedmiotowi.
- Świetlica:**
 - NL:** opieka poza lekcjami zajmują się organizacje pozaszkolne.
 - PL:** świetlica jest strukturalną częścią szkoły.

Dit schema geeft de nieuwe situatie weer, vanaf september 2017. De wijzigingen worden geleidelijk vanaf september 2017 doorgevoerd.

Belangrijkste verschillen tussen Nederland en Polen

Onderwijsfases: **NL:** 8 groepen basisschool; 3 niveaus van voortgezet onderwijs: 1) vwo (6 jaar), 2) havo (5 jaar), 3) vmbo met 4 leerwegen (4 jaar) + mbo met 4 subniveaus (4 jaar); 2 opties van hoger onderwijs: 1) hoge school (hbo), 2) universiteit (wo). **PL:** vanaf september 2017: 8 klassen basisschool; 3 opties van voortgezet onderwijs 1) liceum (vwo algemeen, 4 jaar), 2) technikum (vwo technisch, 5 jaar), 3) vakschool I graad (3 jaar) + vakschool II graad (2 jaar); postmiddelbare beroepsschool; 3 opties van hoger onderwijs: 1) hoge school, 2) academie, 3) universiteit.

Gymnasium: **NL:** het meest elitaire versie van vwo ($\pm 10\%$ van de leerlingenpopulatie). **PL** gimnazjum: tot september 2017: een 3-jaar lang algemene vorming voor alle leerlingen na 6 jaar basisschool; vanaf september 2017: 8 jaar basisschool en gelijkmatig opheffen van het gymnasium.

Schoolplicht: **NL:** schoolplicht vanaf 5 tot 18 jr.; leerplicht tot het verkrijgen van de startkwalificatie; kinderen gaan gebruikelijk vanaf hun 4^e naar de basisschool; strikte verzuimregels. **PL:** schoolplicht vanaf 7 jr. tot einde basisschool (15 jr.), leerplicht tot 18 jr.; voor kinderen vanaf 6 jr. is de voorschoolse educatie verplicht; verzuim buiten schoolvakanties mogelijk tot 2 weken.

Beoordeling: **NL:** oplopend: CITO-methode: Romeinse cijfers V->I of letters E->A (oude methode), schoolmethode: beschrijving zwak->goed, e.d., Arabische cijfers 1->10, observatieverslag.

PL: oplopend: beschrijving onvoldoende->zeer goed, e.d., Arabische cijfers 1->6, observatieverslag.

Lesrooster: **NL:** basisonderwijs: vaste schooltijden, vaak langere pauze om thuis te gaan lunchen.

PL: al vanaf basisschool geen vaste schooltijden, scholen bieden een warme maaltijd aan.

Huiswerk: **NL:** bijna geen huiswerk op basisschool; kinderen moeten zelfstandig hun leeragenda bijhouden.

PL: van kleins af bijna altijd huiswerk.

Schoolboeken: **NL:** leerlingen krijgen schoolboeken gratis of uitgeleend; boeken blijven op basisschool; op middelbare scholen worden de boeken naar huis meegenomen. **PL:** tot september 2017: al vanaf basisschool moesten de ouders alle boeken kopen en kinderen droegen ze elke dag mee naar school; vanaf september 2017: kinderen krijgen de boeken voor de basisvakken uitgeleend en de boeken mogen op school blijven; op middelbare scholen worden de boeken door de ouders gekocht en naar huis meegenomen.

Klassenindeling: **NL:** leerlingen wisselen vaak van plaats; ze moeten met iedereen samen kunnen werken; veel groepswerk. **PL:** leerlingen mogen kiezen naast wie ze zitten.

Leraren: **NL:** op basisschool: 1 leraar de hele week (eventueel meer leraren in deeltijd). **PL:** de eerste drie klassen één vaste leerkracht; vanaf de vierde klas een aparte leerkracht voor elk vak.

Voor- en naschoolse opvang: **NL:** organisaties van buiten de school. **PL:** structurele opvang op school.

Nederland: Ouders met kinderen tot 4 jr.

Zwangerschap

Zwangerschap wordt begeleid door een verloskundige. In bijzondere situaties wordt een gynaecoloog of een andere specialist ingeschakeld. Ongeveer 13% van de vrouwen bevalt thuis.

Wettelijk verlof voor de ouders

Het maximale verlof vóór en na de bevalling tezamen: 16 weken waarvan het minimale verlof na de bevalling: 10 weken.

Terugkeer naar het werk

De meeste ouders delen het zorgen voor het kind. Veel vrouwen en mannen werken in deeltijd.

Zorg voor het kind

Behalve de ouders en andere familieleden, kan men gebruik maken van een oppas (in-of uitwonend), gastouders, een kinderdagverblijf en peuterspeelzaal.

Medefinanciering

Afhankelijk van het inkomen hebben de ouders recht op een wettelijke toeslag of een bijdrage vanuit de gemeente (voor VVE). Voorwaarde: de organisatie moet geregistreerd zijn in het Landelijk Register Kinderopvang.

Gastouders

Opvangtijden naar behoeftes. Tussen 2 en 6 kinderen per gastouder afhankelijk van de leeftijd.

Kinderdagverblijf

Kinderen vanaf 10 weken tot 4 jaar oud. Leeftijdsgroepen of gemengde groepen. Variërend aantal dagen/dagdelen.

Peuterspeelzaal, voorschool

Kinderen van 2,5 tot 4 jaar. Behalve wettelijke toeslagen betalen de gemeentes mee aan de deelname.

Voorschoolse educatie

Kinderen die extra moeten leren, bijv. taal, krijgen bij een peuteropvang met VVE extra uren die door de gemeente worden betaald.

Kinderen van 4 tot 12 jaar – basisschool

Vrije schoolkeuze

1) Scholen met lesgeld: privé en internationale.
2) Gratis scholen: openbare en bijzondere (bijv. specifieke levensbeschouwing, lesmethode, geloof).

Voor de meeste scholen geldt: 1 onderwijzer = 1 groep. Weinig of geen huiswerk. Gratis lesboeken die op school blijven. Schoolstructuur: onderbouw gr.1-2 (4-6 jaar), middenbouw gr.3-5 (6-9 jaar), bovenbouw gr.7-8 (9-12 jaar). Meer leeftijden in 1 klas (het kind begint in de eerste groep op het moment waarop het 4 jaar oud wordt).

Leerfases

Groep 3-5: rekenen en taal: letters - schrijven en lezen, leessnelheid, begrijpend lezen, woordenschat; om op school te bespreken: LVS curve (leerlingvolgsysteem), gedrag en schoolhouding.

Groep 6: nieuwe vakken, spreekbeurten en projecten; voorbereiden op de entreetoets; extra: communicatie van verwachtingen school-thuis.

Groep 7: extra om op school te bespreken: resultaat van de entreetoets (Cito of dergelijke).

Groep 8: extra om te bespreken: schooladvies, middelbare schoolkeuze, resultaten van de eindtoets.

Holandia: Rodzice z dziećmi do 4 lat

Ciąża

Ciążę prowadzi położna. Tylko w wyjątkowych przypadkach przyszłe mamy mają wizyty kontrolne u ginekologa lub innego specjalisty. Około 13% kobiet rodzi w domu.

Przysługujące zwolnienia dla rodziców

Maksymalny okres zwolnienia przed i po porodem razem: 16 tygodni, z czego minimalny okres zwolnienia po porodzie: 10 tygodni.

Powrót do pracy

Większość rodziców dzieli troskę o wychowanie dzieci. Wiele kobiet i mężczyzn pracuje na niepełny etat.

Opieka nad dzieckiem

Poza rodziną, korzysta się z niani (oppas), dziennych opiekunów (gastouders), żłobka-przedszkola (kinderdagverblijf) i klubów malucha (peuterspeelzaal).

Dofinansowanie

Zależnie od dochodów rodzice mają prawo do dofinansowania przez państwo lub gminę (VVE). Warunek: rejestracja placówki w Krajowym Rejestrze Opieki nad Dzieckiem.

Opiekun dzienny

Godziny dopasowane do potrzeb. Od 2 do 6 dzieci u jednego opiekuna zależnie od wieku.

Żłobek-przedszkole

Dzieci od 10 tygodnia życia do 4 lat. Różne grupy: wiekowe i mieszane. Dowlolna ilość dni/części dnia.

Klub malucha, edukacja przedszkolna

Dzieci od 2,5 do 4 roku życia. Poza dofinansowaniem od państwa, gminy dopłacają do miejsca.

Edukacja przedszkolna

Dzieci potrzebujące wsparcia w nauce, np. języka, mają prawo do dodatkowych godzin edukacji przedszkolnej (VVE) opłacanej przez gminę.

Dzieci od 4 do 12 lat - szkoła podstawowa

Dowlolność wyboru szkoły 1) Szkoły odpłatne: prywatne i międzynarodowe. 2) Szkoły nieodpłatne: powszechne i niepowszechne (np. o różnych światopoglądach, ze specyficzną metodyką nauczania, wyznaniowe. **W większości szkół:** 1 nauczyciel = 1 klasa. Niewiele lub brak zadań domowych. Darmowe podręczniki zostają w szkole. Struktura szkolna: klasy niższe 1-2 (wiek 4-6 lat), średnie 3-5 (wiek 6-9 lat), wyższe 6-8 (wiek 9-12 lat.) Różne roczniki w klasie (dziecko zostaje uczniem w momencie ukończenia 4 lat).

Etapy nauki

Klasa 3 - 5: liczenie i język: litery – pisanie i czytanie, prędkość czytania, czytanie ze zrozumieniem, słownictwo; do omówienia w szkole: krzywa rozwoju dziecka (LVS), zachowanie i podejście do nauki.

Klasa 6: nowe przedmioty, prezentacje i projekty; przygotowanie do testu wstępnego; dodatkowo ważne: komunikowanie oczekiwań szkoła-dom.

Klasa 7: dodatkowo do omówienia w szkole: rezultaty z testu wstępnego CITO (lub podobnego).

Klasa 8: dodatkowo do omówienia: opinia nauczyciela, wybór szkoły średniej, wyniki egzaminu końcowego.

Polen: Ouders met kinderen tot 7 jaar

Zwangerschap

Aanstaande moeders worden begeleid door een gynaecoloog. De meeste bevallen in het ziekenhuis.

Betaald verlof voor de ouders

Het verplichte zwangerschapsverlof duurt 20 weken; waarvan het verlof vóór de bevalling max. 6 weken is. De minimale verlofperiode na de bevalling duurt 14 weken, waarvan de andere ouder 6 weken kan opnemen. Behalve de bovengenoemde 20 weken, hebben de ouders recht op nog 32 weken ouderschapsverlof dat ze met elkaar kunnen verdelen. Dit verlof kan ook over meerdere jaren worden verdeeld tot het kind 6 jaar oud wordt.

Tijdens het zwangerschapsverlof wordt 100% van de salaris betaald en tijdens de ouderschapsverlof 80% mits de ouder het hele jaar na de geboorte met het kind thuis blijft.

Terug naar het werk

Meestal zorgt de moeder voor het kind. Na het betaalde verlof keren de meeste vrouwen terug naar voltijd werk.

Zorg voor het kind

Behalve de ouders en andere familieleden, wordt er vaak gebruik gemaakt van een crèche, een kinderdagverblijf of een peuterclub. Soms worden gastouders of oppas gebruikt. De opvangmogelijkheden worden verdeeld in openbare en bijzondere. De ouders moeten betalen maar de gemeente draagt bij.

Vanaf september 2017 hebben alle kinderen van 3 tot 6 jr. recht op een kinderopvang met voorschoolse educatie. Gemeentes zijn verplicht om ervoor te zorgen dat er voldoende plekken zijn. Alle kinderen vanaf 6 jr. moeten deel nemen aan een voorbereidend jaarprogramma vóór ze naar school gaan. Het is kosteloos en wordt aangeboden op scholen of bij een kinderopvang.

Crèche

Vanaf 20 weken tot einde schooljaar waarin het kind 3 jaar oud wordt, of bij het gebrek aan plek in een kinderdagverblijf - tot 4 jaar oud.

Kinderdagverblijf

Het kind mag vanaf 2,5 jaar oud naar een dagverblijf gaan. Gebruikelijk is de verdeling in leeftijdsgroepen.

Gastouder

Voor kinderen van 1 tot 3 jaar. Flexibele opvangtijden. Max. 8 kinderen per gastouder (wetgeving: Ministerie van Arbeid en Soc. Zaken).

Peuterclub

Van 1 tot 3 jaar. Mogelijkheid om met leeftijdgenoten te spelen. Max. 5 uur per dag. Max. 8 kinderen per leider.

Kinderen van 7 tot 15 jaar - basisschool

Verdeling tussen publieke scholen (gratis) en niet publieke scholen (lesgeld). Vakleraren. Huiswerk. Vanaf het schooljaar 2017-18 ingrijpende veranderingen in educatie: het opheffen van gymnazjum (de middenschool), verplichte VVE vanaf 6 jr., basisschool met 8 klassen vanaf 7 jr., gratis lesboeken voor de hoofdvakken (blijven op school).

Polska: Rodzice z dziećmi do 7 lat

Ciąża

Przyszłe mamy są pod opieką ginekologa. Większość rodzi w szpitalu.

Płatne zwolnienia dla rodziców

Wymiar obowiązkowego urlopu macierzyńskiego to 20 tygodni, z czego maksymalny okres zwolnienia przed porodem wynosi 6 tygodni. Natomiast minimalny okres zwolnienia po porodzie wynosi 14 tygodni, z czego 6 może podjąć drugi rodzic. Po tym okresie można podjąć jeszcze 32 tygodni tzw. urlopu rodzicielskiego możliwego do podziału między rodziców. Urlop można ten podzielić w czasie aż do momentu ukończenia przez dziecko 6 roku życia. Urlop macierzyński jest płatny w wymiarze 100% pensji, natomiast rodzicielski w wymiarze 80% pensji pod warunkiem pozostania przez cały rok po porodzie w domu.

Powrót do pracy

Zazwyczaj to mama opiekuje się dzieckiem. Po płatnym urlopie większość mam wraca na pełen etat do pracy.

Opieka nad dzieckiem

Poza rodzicami i innymi członkami rodziny, często korzysta się z oficjalnych żłobków i przedszkoli oraz klubów dziecięcych. Czasem korzysta się z opiekunów dziennych lub niani. Jednostki opieki nad dzieckiem dzielą się na publiczne i niepubliczne. Rodzice muszą za nie płacić, lecz gmina do nich dopłaca.

Od września 2017r. wszystkie dzieci od 3 do 6 lat mają prawo do edukacji przedszkolnej. Gmina musi zapewnić miejsce w placówkach przedszkolnym wszystkim dzieciom, których rodzice pragną, by korzystały z edukacji przedszkolnej. Od 6 roku życia nie ma opłat za obowiązkowe roczne przygotowanie do szkoły, które ma miejsce w szkole lub placówce wychowanie przedszkolnego.

Żłobek

Od 20 tygodnia życia do końca roku szkolnego, w którym dziecko skończy 3 lata, lub w przypadku braku miejsca w przedszkolu - do 4 roku życia.

Przedszkole

Możliwość uczęszczania od 2,5 roku życia. Zwyczajowo jest w nim podział na grupy wiekowe.

Opiekun dzienny

Dla dzieci od 1 do 3 roku życia. Godziny do umówienia. Maks. 8 dzieci na opiekuna. (regulacja: Ministerstwo Pracy i Opieki Społ.)

Klub dziecięcy

Od 1 do 3 roku życia. Możliwość zabawy z dziećmi. Maks. 5 godz. na dzień. Maks. 8 dzieci na opiekuna.

Dzieci od 7 do 15 lat - szkoła podstawowa

Podział szkół na publiczne (nieodpłatne) oraz niepubliczne (odpłatne). Nauczyciele przedmiotów. Zadania domowe. Od roku szkolnego 2017-18 istotne zmiany w edukacji: likwidacja gimnazjów, obowiązkowa zerówka od 6 lat, 8 klas szkoły podstawowej od 7 lat, podręczniki do głównych przedmiotów nieodpłatne (dzieci zostawiają je w szkole).

Nederland – voortgezet onderwijs

VWO

Het is het hoogste niveau van de middelbare school en het enige niveau dat direct voorbereidt op het vervolg aan een universiteit. Deze leerweg duurt 6 jaar (van 12 tot 18 jaar). Soorten VWO: 1) atheneum (standaard VWO), 2) gymnasium (VWO met Latijn en Grieks), 3) technasium (VWO met technische projecten), 4) TTO (tweetalig onderwijs met meestal Engels als de tweede taal). Na VWO leggen de leerlingen school- en centrale eindexamens af.

HAVO

Het is het middelste niveau van de middelbare school. Het niveau bereidt de leerlingen voor op HBO. Deze leerweg duurt 5 jaar (van 12 tot 17 jaar). Behalve de standaard HAVO bestaat er ook tweetalig HAVO (TTO). Na HAVO leggen de leerlingen school- en centrale eindexamens af.

VMBO-MBO

Om aan de leerplicht te voldoen en de startkwalificatie te behalen moeten de meer praktijkgerichte leerlingen fase 1 van het middelbaar beroepsonderwijs afronden (VMBO) en daarna fase 2 (MBO). VMBO duurt 4 jaar (van 12 tot 16 jaar). VMBO leerwegen: 1) VMBO-basis (veel praktijk), 2) VMBO-kader (meer praktijk dan theorie), 3) VMBO-gemengde leerweg (theorie met praktijk), 4) VMBO-T (theoretisch).

Na VMBO leggen de leerlingen school- en centrale eindexamens af.

MBO wordt in niveaus verdeelt die tot lagere of hogere kwalificaties kunnen leiden. Het startniveau van MBO hangt af van het afgeronde VMBO niveau. MBO-1 is het laagste niveau van MBO (assistent, opleidingsduur 1-2 jaar) dat nog geen verplichte startkwalificatie oplevert. Pas het niveau MBO-2 (werknemer, opleidingsduur 2-3 jaar) biedt deze startkwalificatie aan. Er bestaan nog twee niveaus: MBO-3 (zelfstandige werknemer, opleidingsduur 2-3 jaar) en MBO-4 (gekwalficeerde werknemer, opleidingsduur 3-4 jaar) dat maakt het mogelijk om op HBO niveau te gaan studeren. Veel kennis verkrijgen de BOL leerlingen tijdens hun wekenlange stages en de BBL leerlingen in het werk dat ze meerdere dagen per week verrichten.

Studeren in Nederland

Vanwege de verdeling tussen VWO en HAVO in het middelbaar onderwijs worden in Nederland de vervolgstudies op twee verschillende niveaus aangeboden: na HAVO studies op HBO en na VWO aan een universiteit.

HBO

HBO onderscheidt zich van de universiteit in de praktische blik op het verkrijgen van een specifiek beroep. Stage neemt een belangrijke plaats in op HBO niveau. Diploma's: AD (Associate Degree, na 2 jaar), BA (Bachelor, na 4 jaar), MA (Master, na 5-6 jaar).

WO

Universitaire studies zijn grotendeels gericht op wetenschap en onderzoek. Diploma's: propedeuse (na 1 jaar), BA (Bachelor na 3 jaar), MA (Master, na 4-5 jaar.) Om de kwalificaties nog verder te kunnen verhogen kan men een post-doctorale studie gaan doen (min. 1 jaar) of gaan promoveren (meestal 4 jaar).

Holandia – szkoły średnie

VWO

Jest to najwyższy poziom szkoły średniej i jedyny bezpośrednio przygotowujący na dalszą naukę na uniwersytecie. Nauka trwa 6 lat (od 12 do 18 roku życia). Rodzaje VWO to: 1) atheneum (standardowe VWO), gymnasium (VWO z łaciną i greką), 2) technasium (VWO z projektami technicznymi), 3) TTO – edukacja dwujęzyczna (drugim językiem jest zazwyczaj angielski). Po VWO uczniowie zdają szkolne i centralne egzaminy końcowe.

HAVO

Jest to średni poziom szkoły średniej przygotowujący do dalszej nauki na wyższej szkole zawodowej (HBO). Nauka trwa 5 lat (od 12 do 17 roku życia). Poza standardowym HAVO istnieją również klasy dwujęzyczne TTO. Po HAVO uczniowie zdają szkolne i centralne egzaminy końcowe.

VMBO-MBO

Aby spełnić obowiązek nauki oraz uzyskać tzw. kwalifikację początkową na rynku pracy nastawieni bardziej praktycznie uczniowie muszą ukończyć średnią szkołę zawodową I stopnia (VMBO) oraz II stopnia (MBO). Nauka w VMBO trwa 4 lata od (12 do 16 roku życia). Poziomy VMBO: 1) VMBO-basis (b. dużo praktyki), 2) VMBO-kader (więcej praktyki, mniej teorii), 3) VMBO-gemengde leerweg (teoria z praktyką), 4) VMBO-theoretisch (teoretyczny). Po VMBO uczniowie zdają szkolne i centralne egzaminy końcowe.

W MBO wyróżnia się kilka poziomów, po których uzyskuje się niższe lub wyższe kwalifikacje. Początkowy poziom nauki w MBO zależy od poziomu uzyskanego w VMBO. MBO-1 to najniższy poziom MBO (asystent pracownika, 1-2 lata nauki), którego ukończenie nie zapewnia tzw. obowiązkowej kwalifikacji początkowej na rynku pracy. Dopiero poziom MBO-2 (pracownik, 2-3 lata nauki) daje taką kwalifikację i zwalnia z obowiązku nauki. Rozróżnia się jeszcze poziom MBO-3 (samodzielnny pracownik, 2-3 lata nauki) oraz MBO-4 (pracownik wykwalifikowany, 3-4 lata nauki), po którym można podjąć naukę na wyższej szkole zawodowej (HBO). W trybie dziennym obowiązują uczniów wielotygodniowe staże, a w trybie zaocznym praca przez kilka dni w tygodniu.

Studia w Holandii

Kontynuacją podziału w szkołach średnich między wyższym poziomem ogólnokształcącym VWO oraz średnim ogólnokształcącym HAVO są studia na wyższych szkołach zawodowych po HAVO lub na uniwersytetach po VWO.

HBO

Wyższa szkoła zawodowa (HBO) różni się od uniwersytetu praktycznym podejściem do zdobywania zawodu. Staż jest w HBO bardzo ważny. Dyplomy: tytuł AD (Associate Degree, po 2 latach), tytuł BA (Bachelor, po 4 latach), tytuł MA (Master, po 5 - 6 latach).

WO

Nauka na uniwersytecie oparta jest na teorii i badaniach naukowych. Dyplomy: świadectwo „propedeuse” (po roku), tytuł BA (Bachelor, po 3 latach), tytuł MA (Master, po 4 - 5 latach). Po ukończeniu studiów magisterskich można podnieść kwalifikacje na studiach podyplomowych (co najmniej rok) lub zrobić doktorat (zazwyczaj 4 lata).

Polen – voortgezet onderwijs

Gimnazjum

Tot september 2017 bestond in Polen een 3-jaar lang algemene vorming voor alle leerlingen na toen nog 6 jaar basisschool. Vanaf september 2017 is de rekrutatie gestopt en de basisschool werd met 2 jaar verlengd. Vanaf september 2019 wordt gimnazjum opgeheven. Na 8 klassen basisschool zijn er 3 opties van het voortgezet onderwijs: 1) liceum (vwo algemeen, 4 jaar), 2) technikum (vwo technisch, 5 jaar), 3) vakschool I graad (3 jaar) + vakschool II graad (2 jaar). Resultaten van de examens aan het eind van de basisvorming hebben invloed op de keuze van een vervolgopleiding.

Liceum

Tot september 2019 duurt het algemene lyceum 3 jaar, daarna 4 jaar (van 15 tot 19 jaar). Liceum eindigt met centrale eindexamens (matura). De leerlingen verkrijgen algemene kennis verdeelt over theoretische profielen. De meeste afgestudeerden gaan verder studeren op hoger onderwijs.

Technikum

Tot september 2019 duurt technikum 4 jaar, daarna 5 jaar (van 15 tot 19 jaar). De technische school eindigt met centrale eindexamens en een beroepsexamen. De leerlingen verkrijgen algemene theoretische en specialistische vakkennis. De afgestudeerden kiezen tussen het beroep direct te gaan beoefenen of verder op wo niveau te studeren.

Vakschool

Vanaf september 2017 werd de bestaande basisvakschool vervormd tot vakschool I graad (branzowa szkoła zawodowa I stopnia) die 3 jaar duurt (van 15 tot 18 jaar) en praktische voorbereiding op een basisberoep biedt. Na de lagere vakschool zal men vanaf 2020 verder kunnen leren op vakschool II graad (branzowa szkoła zawodowa II stopnia). Deze zal 2 jaar duren en eindigen met centrale eindexamens met een beroepsexamen. De leerlingen verkrijgen algemene theoretische en specialistische vakkennis. De afgestudeerden kunnen kiezen tussen het beroep direct te beoefenen of verder op wo niveau te gaan studeren.

Post-middelbare school

Voor degenen die specifieke beroepskwalificaties willen verkrijgen of niet geslaagd zijn voor hun centraal eindexamens, bestaat de mogelijkheid om verder te gaan leren op een post-middelbare school die tussen 1,5 - 2,5 jaar duurt (afhankelijk van de vooropleiding).

Studeren in Polen

De afsluiting van het voortgezet onderwijs met het behalen van de centraal eindexamens (matura) geeft recht op een studie (met of zonder lesgeld) aan alle instellingen van hoger onderwijs (openbare en bijzondere) die worden verdeeld in hoge scholen, academiën en universiteiten. Deze verdeling wordt gebaseerd op het aantal disciplines waarin een instelling wetenschappelijke titels mag toekennen. De titels te verkrijgen zijn: 1) licencjat (licentie, na 3 – 3,5 jaar), 2) magister (master, na 5-6 jaar). Om de kwalificaties te verhogen kan men een postdoctorale studie doen (min. 1 jaar) of gaan promoveren (ong. 4 jaar).

Polska – szkoły średnie

Gimnazjum

Do września 2017r. wszyscy uczniowie po ukończeniu 6 klas szkoły podstawowej byli objęci 3-letnim kształceniem ogólnym w gimnazjum. Od września 2017r. nie przeprowadza się rekrutacji do gimnazjum, natomiast szkoła podstawowa została przedłużona o 2 lata nauki. Od września 2019r. gimnazjum przestanie istnieć. Po 8 klasach szkoły podstawowej uczniowie mogą wybrać pomiędzy 3 typami szkół średnich: 1) liceum ogólnokształcące (4 lata), 2) technikum (5 lat), 3) szkoła zawodowa I i II stopnia (3 + 2 lata). Rezultaty egzaminów na końcu szkoły podstawowej mają wpływ na wybór szkoły średniej.

Liceum

Do września 2019 liceum ogólnokształcące trwa 3 lata, po tym terminie będzie trwać 4 lata (od 15 do 19 lat). Liceum kończy się maturą. Uczniowie zdobywają ogólną wiedzę podzieloną na profile teoretyczne. Większość absolwentów uczy się dalej na wyższych uczelniach.

Technikum

Do września 2019 technikum trwa 4 lata, po tym terminie będzie trwać 5 lat (od 15 do 20 lat). Technikum kończy się maturą i egzaminem zawodowym. Uczniowie zdobywają ogólną wiedzę teoretyczną oraz zawodową. Po technikum absolwenci wybierają pomiędzy bezpośrednim wykonywaniem zdobytego zawodu lub dalszą nauką na wyższych uczelniach.

Branżowa szkoła zawodowa

Od września 2017r. zasadnicza szkoła zawodowa przekształciła się w branżowa szkołę zawodową I stopnia, która trwa 3 lata (od 15 do 17 lat) i oferuje praktyczne przygotowanie do jednego z podstawowych zawodów. Po szkole zawodowej I stopnia od 2020r. będzie można kontynuować edukację w branżowej szkole zawodowej II stopnia, która będzie trwać 2 lata i kończyć się maturą oraz egzaminem zawodowym. Uczniowie zdobywają ogólną wiedzę teoretyczną oraz specjalistyczną wiedzę zawodową. Absolwenci wybierają pomiędzy wykonywaniem zdobytego zawodu lub dalszą nauką na wyższych uczelniach.

Szkoła policealna

Dla osób, które pragną zdobyć określone kwalifikacje zawodowe lub nie zdały egzaminów maturalnych, istnieje możliwość kontynuacji nauki w szkołach policealnych przez okres od 1,5 do 2,5 roku (zależnie od wcześniej zdobytej edukacji).

Studia w Polsce

Ukończenie szkoły średniej zdaną maturą upoważnia do podjęcia studiów (odpłatnych i nieodpłatnych), na wszystkich wyższych uczelniach (państwowych i niepaństwowych), które w Polsce dzielą się na szkoły wyższe, akademie i uniwersytety. Podział ten oparty jest na ilości dyscyplin, w których uczelnia posiada uprawnienia do nadawania tytułów naukowych. Tytuły do uzyskania to: 1) licencjat (po 3 - 3,5 roku), 2) magister (master, po 5-6 latach). Po ukończeniu studiów magisterskich można podnieść kwalifikacje na studiach podyplomowych (co najmniej rok) lub zrobić doktorat (zazwyczaj 4 lata).

Nederland: passend onderwijs

Dankzij passend onderwijs kunnen leerlingen met speciale behoeftes naar een gewone basis- of middelbare school gaan. Zou de school niet in staat zijn om een optimale leeromgeving voor het kind te creëren, dan moet de school in overleg met de ouders een passende school vinden.

Speciale basisschool

Deze school hoort bij het regulier onderwijs en heeft dezelfde kerndoelen als een reguliere basisschool, maar de leerlingen krijgen meer tijd om deze doelen te bereiken (tot hun 14 jr.). Er zijn kleinere groepen en meer deskundigen. De scholen zijn bedoeld voor moeilijk lerende kinderen, kinderen met opvoedingsmoeilijkheden en alle andere kinderen die extra ondersteuning en aandacht nodig hebben. Na een speciale basisschool kunnen kinderen doorstromen naar regulier middelbaar of speciaal voortgezet onderwijs.

Specifieke behoeftes

Leerlingen die veel zeer specialistische ondersteuning nodig hebben gaan naar speciale scholen van primair en voortgezet onderwijs die geen deel van het regulier onderwijs uitmaken. Dit speciaal onderwijs wordt verdeeld in 4 clusters voor leerlingen die: zijn 1) blind en slechtziend, 2) doof en slechthorend, 3) verstandelijk gehandicapt en langdurig ziek, of 4) vertonen gedragsstoornissen of gedragsproblemen. Een speciale school moet een eindperspectief vaststellen. De keuze kan zijn: 1) een diploma, 2) werk, 3) dagbesteding.

Polen: speciale leerbehoeftes

Kinderen worden verwezen naar passend onderwijs op basis van een verklaring van een team van specialisten van een erkende praktijk voor psychologen en pedagogen of op basis van een verklaring van een onafhankelijke commissie bestaande uit psychologen, pedagogen en artsen. Ongeveer de helft van de kinderen met speciale onderwijs behoeftes gaan naar zo genaamde integrale klassen en scholen of reguliere scholen; de rest van de kinderen met een verklaring gaan naar speciale scholen of speciale klassen die worden ondergebracht bij de reguliere scholen. Een deel van de leerlingen krijgt individueel onderwijs thuis of bij speciale revalidatiecentra en bij ziekenhuizen.

Speciale scholen

Speciaal onderwijs in Polen wordt op alle niveaus aangeboden behalve hoger onderwijs. Specifieke belemmeringen of behoeftes van de leerling zijn de basis voor het vaststellen van de persoonlijke doelen (zelfredzaamheid en dagbesteding, sociale vaardigheden, werk). Er zijn 4 soorten SO voor leerlingen: die zijn 1) blind en slechtziend of 2) doof en slechthorend, of leerlingen 3) met een verstandelijke beperking of 4) met gedragsproblemen en die niet sociaal vatbaar zijn.

Stichting KREDA[©]

- conferenties, workshops, trainingen en voorlichting
- consult, ondersteuning en mediatie m.b.t. educatie
- schoolbaan en loopbaanbegeleiding
- taaltrainingen, taalcursussen en inburgeringstrajecten
- Moeder en Kind Club, Pools en Nederlands voor kinderen
- maatschappelijke projecten (educatie, participatie en werk)

Holandia: nauka dopasowana do potrzeb

Dzięki dostosowaniu edukacji do szczególnych potrzeb uczniów wielu z nich może uczęszczać do regularnych szkół podstawowych i średnich. Jeżeli szkoła nie może zapewnić uczniowi odpowiedniego otoczenia do nauki, musi w porozumieniu z rodzicem poszukać mu odpowiedniej szkoły.

Podstawowa szkoła specjalna

Szkoła ta należy do regularnej oświaty i oferuje takie same cele nauki jak zwykła szkoła podstawowa, jednak uczniowie mają więcej czasu aby cele te osiągnąć (do 14 roku życia). Szkoły mają małe grupy i zatrudniają specjalistów. Uczęszczają do nich uczniowie wykazujący problemy z nauką i/ lub zachowaniem, a także inni uczniowie, którzy z różnych powodów potrzebują dodatkowego wsparcia. Po podstawowej szkole specjalnej uczniowie kontynuują naukę w regularnej lub specjalnej szkole średniej.

Specyficzne potrzeby

Uczniowie wymagający wysokospecjalistycznej pomocy uczą się w szkołach specjalnych podstawowych i średnich nie podlegających pod regularną oświatę. Szkoły te podzielone są na 4 sektory dla uczniów: 1) niewidomych i niedowidzących; 2) niesłyszących i niedosłyszących; 3) upośledzonych umysłowo i przewlekle chorych; 4) z zaburzeniami i problemami w zachowaniu. Szkoły specjalne muszą ustalić perspektywę rozwoju danego ucznia: 1) uzyskanie dyplomu, 2) praca, 3) dzienne zajęcia.

Polska: specjalne potrzeby edukacyjne

Dzieci objęte są odpowiednią formą kształcenia specjalnego na podstawie orzeczenia wydanego przez zespół specjalistów poradni psychologiczno-pedagogicznej lub zespół orzecznicy spoza poradni na podstawie wyników badań psychologicznych, pedagogicznych i lekarskich. Około połowa dzieci z orzeczeniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych kształci się w klasach i szkołach integracyjnych oraz ogólnodostępnych, pozostałe dzieci z orzeczeniem kształcą się w szkołach specjalnych lub w klasach specjalnych w szkołach ogólnodostępnych. Część uczniów podlega pod nauczanie indywidualne w domu lub w specjalnych ośrodkach sanatoryjnych i przyszpitalnych.

Szkoły specjalne

Szkoły specjalne w Polsce obejmują swoim zakresem wszystkie etapy oraz rodzaje edukacji szkolnej poza najwyższym. Rodzaj upośledzenia czy specjalnych potrzeb jest podstawą do wyznaczenia celu nauki (samozaradność, zajęcia dzienne, umiejętności socjalne, praca). Wyróżnia się 4 rodzaje szkół specjalnych dla uczniów: 1) słabo widzących i niewidzących, 2) niesłyszących i słabo słyszących, 3) niepełnosprawnych intelektualnie, 4) z zaburzonym zachowaniem oraz nieprzystosowanych społecznie.

Stichting KREDA[©]

- konferencje, warsztaty, szkolenia, spotkania informacyjne
- konsultacje, wsparcie i mediacja w sprawach edukacyjnych
- coaching w zakresie kariery szkolnej i pracy
- trening językowy, kursy językowe oraz integracyjne
- Klub Mamy i Malucha, jęz. polski i niderlandzki dla dzieci
- projekty społeczne (edukacja, partycypacja i praca)